

Bòsnia i Hercegovina: 13 anys després

● L'eufòria mundial per la victòria de Barack Obama als EUA, unida als comentaris d'experts economistes que ara ens prediuen el que fa uns mesos no veien, potser arriben a eclipsar-nos l'aniversari d'uns acords de pau: fa 13 anys de les negociacions de Dayton, que van posar fi a la guerra de Bòsnia.

Els Balcans ens suggereixen records propers d'una cruenta guerra, amb l'interminable setge a Sarajevo, o les matances a ciutats declarades «zones segures» per Nacions Unides (i abandonades a la seva sort), com Srebrenitsa. En aquell moment es va constatar la incapacitat militar i diplomàtica de la Unió Europea per prevenir i mitigar l'escalada bèl·lica que s'estengué des d'Eslovènia i Croàcia, el 1991, fins a Bòsnia i Hercegovina, el 1992, i que va provocar la major crisi de refugiats des de la II Guerra Mundial. En aquest context van arribar els acords de Dayton (EUA) i la definitiva independència d'una ficció d'estat, feble, sense grans competències i dividit en dues entitats ètniques: la República Srpska (serbis) i la Federació de Bòsnia i Hercegovina, composta pels bosníacs (o musulmans) i croats.

L'entrada en vigor de Dayton suposà un gran èxit en termes militars: no s'han tornat a produït nous enfrontaments. Ara bé, en termes civils, Bòsnia i Hercegovina és més un «estat fallit» que una administració amb poder efectiu sobre tot el seu territori, dividit en 2 entitats

polítiques i administratives separades entre les quals regna la desconfiança, i un sistema de partits fragmentat per ètnia que alimenta la vessant nacionalista. De fet, a les darreres eleccions d'octubre, 42 de les 62 alcaldies de la República Srpska van anar a parar a candidats del Partit Independent Social Demòcrata (nacionalista serbi); i de les 77 alcaldies de la Federació de Bòsnia i Hercegovina, 36 se les va endur el Partit d'Acció Democràtica del l'exlíder bosníac Izetbegovix i 16, la Unió Democràtica Croata.

La independència continua sent la gran aspiració dels serbis de Bòsnia, entre la comunitat croata pren força la voluntat d'erigir-se com a entitat política pròpia allà on són majoria, i els bosníacs continuen defensant un estat unitari que els aportaria l'avantatge de ser l'ètnia majoritària...

La situació, com veiem, és de complexa (si no tensa) calma... però tot i així ha desaparegut dels grans titulars occidentals. Per això, iniciatives de difusió que fan associacions com Trenkalòs, amb l'ajut d'administracions públiques, són especialment importants. I tot per no oblidar un conflicte latent que manté camps de refugiats oberts i en funcionament en ple segle XXI, amb frontera directa amb la Unió Europea, hereus de l'oblidada guerra dels Balcans.

/ JAUME TARDY, Gestió de Programes Europeus, Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet (Barcelonès).